

V Štrasburgu 12.3.2013
COM(2013) 144 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí

Úvod

Hospodárska kríza má mimoriadne závažný vplyv na mladých ľudí: miera nezamestnanosti tejto skupiny v EÚ dosiahla v januári 2013 23,6 %, čo predstavuje viac než dvojnásobok miery nezamestnanosti dospelých, a známky zlepšenia sú v nedohľadne. 7,5 milióna Európanov vo veku od 15 do 24 rokov nemá zamestnanie ani sa nezúčastňuje vzdelávania alebo odbornej prípravy.

V niektorých členských štátoch a v niektorých regiónoch je situácia obzvlášť nepriaznivá. Táto skutočnosť vážne ohrozuje sociálnu súdržnosť v EÚ a vystavuje hospodársky potenciál a konkurencieschopnosť Európy riziku dlhodobého negatívneho vplyvu. Inštitúcie a vlády v EÚ, podniky a sociálni partneri na každej úrovni musia urobiť všetko preto, aby sa zabránilo vzniku „stratenej generácie“.

Komisia 5. decembra 2012 prijala balík pre nezamestnanosť mladých s cieľom odstrániť neprijateľne vysokú mieru nezamestnanosti mladých ľudí. V rámci tohto balíka opatrení sa predkladá návrh odporúčania Rady o zavedení systému záruk pre mladých ľudí¹, otvára druhá fáza konzultácií so sociálnymi partnermi o rámci kvality pre stáže², vyhlasuje založenie Európskeho združenia učňovskej prípravy a načrtávajú spôsoby, ako odstrániť prekážky, ktoré mladým ľuďom bránia v mobilite³.

Štrukturálne fondy EÚ už významne prispeli k prebiehajúcemu boju proti nezamestnanosti mladých ľudí, predovšetkým prostredníctvom akčných tímov vytvorených v rámci iniciatívy „Príležitosti pre mladých“, ktorá bola prijatá v decembri 2011⁴.

Európska rada na svojom zasadnutí 7. a 8. februára 2013 pripomenula, akú významnú podporu dosiaľ poskytla EÚ. Vzhľadom na obzvlášť ťažkú situáciu mladých ľudí v niektorých regiónoch bola navrhnutá iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí (Youth Employment Initiative, YEI), ktorá disponuje rozpočtom šesť miliárd EUR na obdobie

¹ COM(2012) 729 v konečnom znení.

² COM(2012) 728 v konečnom znení.

³ COM(2012) 727 v konečnom znení.

⁴ KOM(2011) 933 v konečnom znení.

siedmich rokov (2014 – 2020) a je prístupná všetkým regiónom, kde miera nezamestnanosti mladých ľudí prevyšuje 25 %.

Táto iniciatíva bude financovaná v rámci jedného podokruhu politiky súdržnosti, a to príspevkami vo výške tri miliardy EUR z cielených investícií z Európskeho sociálneho fondu (ESF) a tri miliardy EUR z príslušného rozpočtového riadku.

Komisia s cieľom zaviesť všetky podmienky potrebné na rýchle vykonanie YEI v tomto oznámení uvádza kľúčové parametre, ktoré navrhuje pre YEI, a predstavuje návrhy Komisie týkajúce sa príslušných zmien nariadenia o spoločných ustanoveniach zahŕňajúcich európske štrukturálne a investičné fondy a nariadenia o Európskom sociálnom fonde, o ktorých v súčasnosti rokujú Európsky parlament a Rada.

Ako naplniť iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí

Iniciatíva YEI by posilnením a urýchlením uskutočňovania činností podporovaných z ESF mala podporiť oprávnené regióny vo vykonávaní dôležitých iniciatív Komisie, konkrétne balíka pre zamestnanosť mladých, a najmä odporúčania o zavedení systému záruk pre mladých ľudí, ktoré 28. februára 2013 politicky odsúhlasila Rada s cieľom zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia vo veku od 15 do 24 rokov, ktorí nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy (tzv. NEET – Not in Employment, Education or Training), dostali do štyroch mesiacov od ukončenia formálneho vzdelávania alebo od chvíle, keď prišli o zamestnanie, kvalitnú ponuku práce, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže.

Komisia sa na presných opatreniach dohodne s členskými štátmi v rámci procesu plánovania politiky súdržnosti, ale všetky činnosti podporované z YEI sa zamerajú na jednotlivcov, ktorí nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy, a nie na systémy alebo štruktúry. YEI by tak mala dopĺňať ďalšie činnosti realizované na vnútroštátnej úrovni zamerané na vytváranie alebo vykonávanie systémov záruk pre mladých ľudí vrátane projektov čerpajúcich podporu z ESF. Ak sa má dosiahnuť táto komplementárnosť, vykonávanie YEI by malo byť plne integrované do plánovania v rámci investičných priorít ESF na podporu udržateľného začleňovania mladých NEET do trhu práce. Členskými štátmi by sa v prípade potreby mali poskytnúť možnosti a podpora, aby v rámci YEI na riešenie problému nezamestnanosti a neaktivity mladých ľudí pridelovali zdroje z ESF nad rámec minima vo výške tri miliardy EUR, ktoré sa vyžaduje ako vlastný podiel financovania pri pridelovaní rozpočtových prostriedkov z YEI.

Investície financované v rámci YEI by sa mali výrazne zameriavať na dosiahnutie konkrétnych výsledkov, a to v čo najkratšom čase. Komisia preto navrhuje, aby sa YEI uskutočnila prednostne, čo možno dosiahnuť najmä tým, že sa nezaradí do mechanizmu výkonnostnej rezervy, aby sa už v skorom štádiu vykonávania dosiahli hmatateľné výsledky. Komisia bude takisto podporovať členské štáty, aby v záujme jednoduchšieho vykonávania a intenzívnejšieho úsilia o výsledky využívali nový nástroj spoločných akčných plánov navrhnutých na programové obdobie 2014 – 2020. Ďalej sa navrhuje, aby sa z vnútroštátnych zdrojov spolufinancoval len príspevok ESF, čím sa má predísť riziku, že rozpočtové obmedzenia budú brániť bezproblémovému vykonávaniu YEI.

Vykonávanie YEI by sa v súlade s odporúčaním Rady malo zakladať na komplexnej stratégii dosahovania cieľov balíka pre zamestnanosť mladých a vytvárania systémov záruk pre mladých ľudí. Ako sa uvádza v odporúčaní Rady, členské štáty prispôbia tieto systémy vnútroštátnym, regionálnym a miestnym okolnostiam, berúc do úvahy – okrem iného – skutočnosť, že mladí ľudia nepredstavujú jednoliatu kategóriu, zásady vzájomných záväzkov a potrebu riešiť riziko cyklov nečinnosti. Pritom by sa mala uplatňovať makroeknomická podmienenosť. Pri zohľadňovaní hospodárskej a sociálnej situácie v dotknutom členskom štáte by sa pozornosť mala venovať situácii na trhu práce a vyhliadkam mladých ľudí.

Na úrovni členského štátu by sa YEI mala plánovať v rámci ESF. Mimoriadne dôležitú rolu budú zohrávať osobitné ustanovenia týkajúce sa zverejňovania výsledkov, monitorovania pokroku a hodnotenia vplyvu YEI, ako aj jej finančného riadenia a podávania správ o nej, aby sa zabezpečilo, že sa jednoducho vykonáva a má merateľný a viditeľný prínos.

Na tento účel Komisia mení svoje návrhy nariadenia o spoločných ustanoveniach a nariadenia o ESF.

Záver

Ak sa systémy záruk pre mladých ľudí majú premeniť na skutočnosť, sú potrebné ciele verejné investície, ktoré môže výrazne podporiť ESF. V súlade s výzvami Európskej rady by YEI mala posilniť potrebnú podporu, ktorú ESF poskytuje na investovanie do ľudského kapitálu. Komisia preto opätovne navrhuje, aby sa stanovili minimálne podiely financovania z ESF, s cieľom zabezpečiť, že podiel zdrojov ESF v rozpočte politiky súdržnosti EÚ sa zvýši zo súčasných 22 % aspoň na 25 %.